ДУА «ЕЛКАЎСКАЯ СЯРЭДНЯЯ ШКОЛА»

РЭХА ШКОЛЬНАГА ЖЫЦЦЯ

Агульнашкольная газета Студзень 2021 Выпуск № 5

Звярніце увагу:

- Акцыя “Нашы дзеці”
- Валанцёрскі рух “Добрае сэрца”

У гэтым нумары:

Час добрых спраў	1
Ветэран жыве побач	2
Народны каляндар. Студзень	3
Народны каляндар. Студзень	4

Час добрых спраў

Новы год – асаблівае свята, якое дзеці і дарослыя чакаюць з аднолькавым нецярпеннем і радаснымі спадзяваннямі. Рознакаляровыя агеньчыкі на вуліцах, зімовыя ўзоры на вокнах дамоў, гірлянды на ўпрыгожаных ялінках – усё нагадвае пра чароўную пару цудаў і падарункаў. І ўжо чвэрць стагоддзя навагодняя акцыя “Нашы дзеці” падтрымлівае святочную атмасферу і працягвае радаваць маленькіх беларусаў. Гэтым разам дабрачынны марафон пачаўся 10 снежня мінулага года і прадоўжыся да 10 студзеня сёлетняга.

У Зэльвеснкім раёне прадстаўнікі мясцовай улады, грамадскіх аб’яднанняў, прадпрыемстваў і арганізацый паклапаціліся, каб ніхто з дзяцей не застаўся без увагі. Асабліва гэта датычыцца тых хлопчыкаў і дзяўчынак, якія па волі лёсу апынуліся ў складанай жыццёвай сітуацыі.

Не засталіся ў старане і вучні нашай школы. Дэпутат Маладзёжнага Парламента Атрошанка Дзяніс павіншаваў і ўручыў падарунак Рында В. Вучні і настаўнікі павіншавалі таксама дзяцей-інвалідаў Шкраба Арцёма і Туяхаву Дар’ю са святамі.

Аўтар: Макей Валерыя, 7 клас

Ветэран жыве побач

Пад эгідай валанцёрскага руху “Добрае сэрца” стартавала акцыя грамадскага аб’яднання “Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі” “Ветэран жыве побач”. У яе межах актывісты раённай арганізацыі ПА АА “БРСМ” — вучні школы наведваюць па месцы жыхарства ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны, ветэранаў працы, адзінока. Рабяты аказваюць ім дапамогу па хатняй гаспадарцы, добраўпарадкоўваюць прыдамавыя тэрыторыі, з інтарэсам слухаюць расказы аб ваенным і працоўным мінулым ветэранаў.

Не заставила доўга сябе чакаць самая сапраўдная зіма. Зразумела, адзінока пражываючым сталым людзям часам складана убраць снег, таму на дапамогу прышлі нашы валанцёры.

Аўтар: Макей Валерыя, 7 клас

Народны каляндар. Студзень

Назва адпавядае характару першага месяца: студзень — значыць, сцюдзёны. У гэты час на зямлю звычайна прыходзілі моцныя халады. Па ім нашы продкі вызначалі, якім меўся быць набытак: «Студзень пагодны — год будзе плодны.

1 студзеня. У гэты дзень адзначаюць Новы год. Упершыню Вялікае Княства Літоўскае перайшло на студзеньскі стыль у 1550 годзе.

6 студзеня. У праваслаўных — посная куцця. Перадкалядная вячэра. У каталікоў — Тры Каралі. Назва свята «Тры Каралі» — народная, тэалагічная назва — Аб’яўленне Пана. Каталіцкі Касцёл падкрэслівае універсальнасць місіі Хрыста, яе скіраванасць да кожнага чалавека. Найважнейшы сэнс свята ў тым, што Хрыстос ад самага пачатку свайго зямнога жыцця аб’явіўся як Збаўца ўсяго свету. У гэты дзень асвячаецца крэйда, якой каталікі штогод пазначаюць дзверы сваіх дамоў крыжыкамі і імёнамі трох каралёў, напрыклад, К+М+Б (Каспер, Мельхіёр, Бальтазар) або С+М+В (па-лацінску), і ставяць дату ад нараджэння Хрыста, тым самым аддаючы дом і ўсю сям’ю ўладзе і апецы Пана на ўвесь будучы год. Даўней, напярэдадні свята, усе дамы, пазначаныя крыжыкамі і імёнамі трох каралёў, абыходзілі калядоўшчыкі, апранутыя ў экзатычныя «усходнія» шаты. Адзін з «каралёў» чарніў сабе твар, бо паводле падання адзін з іх быў чарнаскуры. Як і «звычайныя» калядоўшчыкі, «мудрацы» спявалі традыцыйныя калядкі, а ўзамен атрымлівалі ад гаспадароў пачастунак. Традыцыйна, у гэты дзень каталікі ва ўсім свеце пяклі рознае печыва, найчасцей — пірагі, торты.

7 студзеня. У праваслаўных — Ражаство Хрыстова. Пасля шматтыднёвага посту прадстаўляецца доўгачаканая магчымасць паесці ўволю скаромнага. У народным святочным календары беларусаў пачынаюцца Каляды. Здавён з гэтага дня па сялу пачыналі хадзіць калядоўшчыкі. Пераапранутыя ў цыганоў, казу, жорава, яны заходзілі ў хаты да гаспадароў, спявалі песні, скакалі пад скрыпку і бубен, выказвалі шчодрыя пажаданні. За гэта калядоўшчыкі атрымлівалі пачастункі, грошы. На працягу ўсіх Каляд нельга было нічога ні шыць, ні віць, ні плесці, ні рабіць, іначай, казалі, дзеці і жывёла, якія павінны з’явіцца на свет, народзяцца пакалечаныя.

13 студзеня. Другая куцця ў праваслаўных вернікаў напярэдадні старога Новага года. Яе назва — «тоўстая» і «шчодрая». У народзе папярэджвалі: «Хто не пячэ бліноў перад Новым годам, у таго не будзе гладкай тлустай жывёлы, асабліва цялят».

На Шчадраца моладзь заўжды варажыла. Дзяўчаты абхоплівалі калы ў плоце і былі радыя, калі іх аказвалася ў пару; выпякалі штосьці з мукі і кармілі сабаку — чыё першае ён з'есць, тая дзяўчына раней за іншых і замуж пойдзе.

14 студзеня. Стары Новы год.

18 студзеня. Трэцяя (посная) куцця ў праваслаўных. Лічылася, што той, хто посціць напярэдадні свята Вадохрышча, і ўвесь год не з'есць нічога нячыстага ў стравах. Пасля заканчэння галоднай куцці сена, што ляжала на працягу двух калядных тыдняў, прыбіралася са стала і заносілася каровам, каб палепшыць і паскорыць іх малако, а заадно і засцерагчы ад сурокаў ведзьмы.

19 студзеня. Вадохрышча — апошняе свята каляднага цыкла: «Святое Хрышчэнне — і Калядам прашчэнне». У гэты дзень асвячаецца вада, якая затым выкарыстоўваецца пры розных бытавых выпадках і здарэннях. Напрыклад, яе даюць выпіць хвораму, ёю апырскваюць новую хату перад тым, як засяліцца, і вуллі, каб лепш вяліся пчолы; хрышчэнскай вадою асвячалі здавён поле перад сяўбою, труну, перш чым пакласці туды нябожчыка.

20 студзеня. Адзначаецца памяць святога прарока Іаана Хрысціцеля.

25 студзеня. Таццянін дзень. Свята студэнтаў. «На Таццяну звычайна бывае мароз. Сонечна — рана прыляцяць птушкі з выраю. Ідзе снег — дажджлівае лета».

31 студзеня. Дзень Апанаса. Лічыўся паловаю зімы ў дачыненні да назапашанага для хатняй скаціны корму. Калі яго выкарыстана палова, селяніну можна спакойна чакаць першага веснавога выпасу. Калі ж заставалася меней — трэба было карміць больш ашчадна. Апанаса называлі абаронцам жывёлы ад маразоў. Па надвор'ю вылічвалі пачатак надыходу цяпла і палявога сезона: раз на Апанаса завіруха — трэба чакаць працяглай вясны, з-за якой усе запасы з пуняў павымятаеш. Заканчваўся самы халодны месяц зімы, і народная прыказка папярэджвала: «Хавай нос у Апанасаўскі мароз!»

Аўтар: Самайловіч Вікторыя, 7 клас